

Het Wilgenslootje

HANS ROWAAN

Het wilgenslootje

DOOR

HANS ROWAAN

Met illustraties van Nans van Leeuwen

TWEEDE DRUK

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH NV. - NIJKERK

Daar, waar de wilgen aan het water staan, daar is het soms zó stil, dat je de boomblaadjes kunt horen fluisteren. Daar is het altijd mooi. Het is er warm en goud als de zon schijnt.

Maar als het regenen gaat, is het water grauw en dan lijkt het diep, héél diep. Zó diep, alsof er verre, donkere landen in zijn, waar je naar kijken kunt. Dan spetteren kleine fonteintjes over heel het watervlak en dan spreken de regendruppels met de vissen daarbeneden. Zulke dingen moet je niet aan grote mensen vertellen. Want die begrijpen dat tòch niet. Alleen Jan weet het. Jan, die aan het eind van het huizenrijtje woont. Vanuit het venstertje in het dak kan hij nog net de sloot zien met in de verte de wilgebomen.

Als Jan naar school gaat, zwaait hij altijd naar moeder, die bij het tuinhekje hem naziet.

— Dag mam! Daag!

— Dag Jan! Zul je goed oppassen?

Dan zwaait hij nog eens en moeder wuift terug.

Goed oppassen? Nou! Dat doet hij zeker! Hij heeft helemaal geen zin om zo maar pardoes tegen een auto aan te lopen of om eronder te liggen. Auto's zijn zo hard! Hij heeft wel eens gedacht: zou je er niet een deuk in kunnen stompen met je vuist? Als hij dat kon, nou, dan ging zo'n ding vast wel op zij als Jan eraan kwam. Maar toen hij het een keer probeerde bij de auto van de groenteman, heeft hij zich lelijk pijn gedaan en de auto had geen schrammetje!

Twaalf uur is het nu. Alle jongens en meisjes rennen uitgelaten het schoolplein af. Ze joelen, ze schreeuwen!! Het is woensdag! Vanmiddag hebben ze vrij!!

— Wat ga jij straks doen? vraagt Harry van de melkboer aan Jan. — Zullen we naar Harbers gaan om te vragen of we mee mogen?

Harbers is de vrachtrijder, die met zijn grote auto heel de omtrek afgaat. Bij het ene huis haalt hij wat op en bij het andere brengt hij weer iets. Altijd lacht hij en als het maar éven kan, neemt hij de jongens mee. Hij heeft wàt graag gezelschap op zijn ritten. Het is reuze fijn om voorin die grote auto te zitten. Je kunt over de motorkap heen naar beneden op de weg kijken. Die weg glijdt onder je door, roetsj! Het is net of de auto hem opslokt en er nooit genoeg van krijgt.

Maar Jan gaat niet mee vanmiddag. Hij heeft een ander plannetje. Hij zegt niet wàt het is. Dat houdt hij helemaal voor zich zelf. Niet omdat hij Harry niet vertrouwen kan, o nee! Maar wat hij vanmiddag wil gaan doen, dàt mag niemand weten, helemaal niemand. Ook Harry niet. Jan denkt, dat moeder het misschien weet. Maar hij vraagt het haar niet. Want anders is het geheime, dat héél geheimzinnige, eraf! Wat het dan wel is? Ja ... dàt is nu juist het geheim!

Als Jan gegeten heeft, gaat

hij naar buiten.

— Waar ga je naar toe? vraagt moeder.

— Naar buiten, zegt hij.

Ze glimlacht.

— Goed hoor. Zul je voorzichtig zijn en niet te dicht bij het water komen?

Nu moet Jan haar toch eens goed aanzien. Niet te dicht bij het water komen, zegt ze. Zou ze het dan tòch weten? Ze kijkt hem zó lachend aan . . .

— Ga maar gauw, zegt moeder. En ze draait zich om, de keuken in.

Even blijft Jan nog dralen. Dan gaat hij weg.

— Dag mam!

— Dag Jan!

De zon staat hoog aan de hemel. Af en toe schuilt ze weg achter een kleine, witte wolk. Maar wanneer die voorbijgevaren is, schijnt het heldere licht weer boven op de bomen, op de weg, op het gras, op Jan z'n hoofd.

Pfff! Wat is het warm. Maar straks! Straks!!

Jan loopt stevig door.

Kijk, daar! Dáár is het!! Net in de bocht van de weg, die

tussen de weiden en akkers slingert. Daar staan een paar wilgebomen dicht bij elkaar. Dat zijn de bomen die Jan vanuit het dakraampje zien kan als hij thuis is. De berm naast de weg is er heel breed. Er groeien ook wat struiken en er is een beetje riet, twee bosjes maar, met daartussen een open plekje.

En dat plekje, daar gaat Jan heen, zie je.

Hij kijkt nog even om. Hiervandaan kan hij nog net het rode

dak van zijn huis zien. Daar is moeder. Zou ze weten, waar hij is? Jan haalt zijn schouders op.

— Misschien, denkt hij. — Misschien ook niet.

Maar ze lachte zo, daarstraks . . .!

Jan zwaait. Dat doet hij altijd even, voor hij het plekje bij de bocht binnengaat. Deze keer moet hij erom lachen. Moeder kan hem immers niet eens zien!

Als hij de takken van de struiken op zij duwt, moet hij oppassen, dat ze hem niet in zijn gezicht slaan. Wilgehout is zo zwieperig.

Hier is zijn plekje. Er is vast niemand, die het kent. Jan gaat lekker op de grote graspol zitten, daar in het midden. Achter hem en op zij zijn de struiken. Die zorgen ervoor, dat hij van de weg af niet wordt gezien. En vóór hem ligt het water. „Het meer” noemt hij het. Nou ja, Jan weet heus wel, dat een echt meer veel, véél groter is. Dat heeft hij wel eens gezien op een plaatje. Maar het water hier is een stuk breder dan de rest van de sloot, weet je.

En nu gaat Jan zitten wachten.

Waarop? Ja . . . dat is nu het grote geheim! Dat is nu juist wat niemand weten mag. Jan wacht . . . op de waterhoentjes!!

Nu zijn ze vast ergens tussen de weilanden, in die heel smalle slootjes, op zoek naar voedsel. Maar straks! Straks komen ze. Hoe de diertjes het weten, wanneer Jan er is, dat snapt hij niet. Maar altijd komen ze naar hem toe. In het voorjaar waren het er vier. Prachtige, kleine vogeltjes, die zwemmen kunnen. Maar ze kunnen ook lopen over het kroos in de sloot, zó klein en zó licht zijn ze. Op hun ruggetje en hun kopje zijn

ze donkerbruin, heel mooi bruin, met een beetje zwart en nog wat witte streepjes. Ze hebben vuurrode oogjes en een groen snavelkje. Zo grappig!

Later waren er zes jongen bij, heel kleine pluisballetjes, die wel over het water leken te rollen. Soms kon je niet eens zien, waar hun kopje zat. Dat was dan helemaal in de pluisveertjes weggetrokken. Jan dacht wel eens: als ik ertegen blaas, dan vliegen ze weg over het water, net als speelgoedbootjes van papier. Maar dat deed hij natuurlijk niet, stel je voor!

Terwijl Jan wacht op zijn kleine vrienden, kijkt hij rond.

Wat is alles weer mooi vandaag. De hemel is zo hoog, zo hoog . . . Het lijkt wel of hij altijd weer nòg hoger is. Waar zou God wonen? Dáár misschien, waar nu net die heel grote wolk langs trekt? Geweldig is die wolk, enorm groot, torenhoog!

Zo machtig als die wolk, zo sterk is God, nee, nog véél machtiger! Of . . . of zou Hij misschien daarginds zijn, aan de andere kant, waar dat kleine groepje wazigwitte wolkjes drijft . . .? Zo zacht, zo zacht lijken die. Als . . . als dons. Zo donzig als een pluisballetje, als . . . als een jong waterhoentje. Wat fijn, dat die grote, machtige God daarboven voor die zachte diertjes zorgt en voor Jan. Ja, ook voor Jan.

Het duurt soms wel wat lang, voor de waterhoentjes komen.

Ze zijn er nog steeds niet. Maar Jan is geduldig. Hij kan heel goed wachten.

Hoe zou het met de stekelbaarsjes zijn? Zal hij eens kijken? Jan aarzelt. Hij heeft immers moeder beloofd om niet te dicht bij het water te komen. Maar daar, waar die dikke holle wilgeboom heel schuin over de sloot hangt, daar is het niet gevaarlijk, weet Jan. Daar kun je je goed vasthouden aan een paar dikke, stevige takken en het water is er trouwens helemaal niet diep. Zal hij eens kijken? Misschien kan hij de visjes toch wel zien, al blijft hij een beetje verder van de kant af dan anders.

Jan is al opgestaan. En hij houdt zich stevig vast aan de boom. Zo kan hem niets gebeuren, denkt hij.

Wat ligt er een boel kroos op het water. Wacht, met een stokje kan hij dat op zij schuiven en zo een gaatje vrijmaken om in de sloot te kunnen zien. En nu maar afwachten of de stekelbaarsjes te voorschijn komen.

Wat ligt daar? Helemaal beneden, daar op de bodem? Het is wel wat schemerig daaronder, maar toch ziet Jan het. Dat is een huisje dat een waterdiertje heeft gemaakt van allerlei harde dingetjes: stukjes steen, oude slakkehuisjes en een beetje zand. Wat leuk! En er zwemmen massa's heel kleine beestjes rond, overal heen en overal vandaan. Zwarte en bruine kevertjes, dansende watervlooien en dingetjes die op wormpjes lijken en kijk, daar komt een stekelbaarsje.

Jan geniet zo! Hij merkt niet eens, dat zijn andere vriendjes er al zijn. Tien waterhoentjes komen uit een van de smalle greppels tussen de weilanden gezwommen. Zes ervan zijn

wat kleiner dan de andere. Maar ze zijn tóch niet meer die kleine pluusballetjes van eerst. Ze zijn al flink gegroeid. Net als de jongen van de mussen, de merels en alle andere vogels, die een paar maanden geleden uit de eitjes gekropen zijn.

Dan ineens...! Ploems!!!

De waterspetters vliegen rond! Jan voelt ze op zijn neus en op zijn linkerwang. Zijn haar is ook al nat. Boos en verschrikt kijkt hij om. Dat heeft vast een jongen gedaan, die zijn plekje ontdekt heeft. Maar... hij ziet niemand. En hij hoort ook niemand zachtjes lachen. Zou het dan toch niet waar zijn? Maar boven zijn hoofd, in de wilgeboom, sijlpjen de mussen oorverdovend! En in het water zijn allemaal kringen gekomen, grote kringen en daarbinnen steeds kleinere, rondom de plek, waar de steen gevallen is. De steen...? M... mmaar een steen kan toch niet drijven!? Wat ligt daar dan? Dáár! Midden in de brede sloot? Dat... dat is een vogeltje!! Vast en zeker! Dat is een kleine vogel, een jonge mus, die gevallen is toen hij moest leren vliegen.

Jan moet helpen! Maar hij kan niet zwemmen!! Wat nu?! Snel kijkt hij rond. Daar ziet hij een stok, een lange. Hij grist hem weg vanachter een struik en rent er weer mee naar het water. Hij reikt met de stok naar het musje, dat te spartelen ligt op het kroos.

Te kort! De stok is te kort!

Wat dan?! Wacht! Jan gaat op de wilgeboom zitten, die zo schuin over het water hangt. Aan iedere kant van de stam heeft hij een been. Als hij nu voorzichtig boven de sloot schuift, kan hij er vast wel bij...

De wilgeboom is oud, heel oud. Er zitten bijna geen verse takken meer aan. De boom is hol, helemaal. Hij is verrot. Hij kraakt een beetje. Maar Jan let er niet op. Hij hoort het niet. Jan kruipt verder over de boom naar het vogeltje.

De boom kraakt. Niet hard, nee, het is een dof geluid. Want het hout is zacht, het is vermolmd. Het scheurt en het splintert. En hoe verder Jan vooruitschuifelt, hoe meer de boom krik, krakkerdekrak zegt.

O wee! Daar merkt Jan, dat de boom verder vooroverhangt dan daarstraks! Hij voelt hem onder zich zakken, langzaam, met schokjes. Maar Jan is nu vlak bij het arme diertje, dat al in het kroos begint weg te zinken. Hij moet het pakken! Anders verdrinkt het! Hij rekt zich uit... jija... ja! Jan juicht! Hij hééft het!!

Kkrrakkk...! klinkt het nu hard.

Pllonns!!!!

Daar ligt de oude, holle wilgeboom in het water! Jan zit er nog op. Hij is helemaal kletsnat. Maar het vogeltje heeft hij in zijn hand!

Nu moet hij terug. Voorzichtig schuift Jan achteruit. Zijn benen hangen in het water. Maar de boom gaat wiebelen en óóh! Plons!! Daar gaat Jan! Het water in.

Hij kan niet zien. Het kroos zit in zijn ogen. Hij doet zijn mond open om te schreeuwen. Maar de kleine, groene kroosplantjes kruipen in zijn keel en hij verslikt zich. Weer probeert hij te roepen.

— Help!! gilt hij hard. En dan voelt hij zich zinken . . .

Onder water stoot hij tegen de takken van de omgevallen

boom. Hij probeert zich eraan vast te grijpen. Maar de bast om die takken glijdt eraf en Jan heeft maar één hand vrij. Want hij laat het musje niet los. Nooit!

— Lieve Jezus! denkt hij. — Help me! Help me dan toch!! Hij wordt zo naar, zo . . . zo . . . Moet hij nu verdrinken?

Dan voelt hij, dat hij wordt beetgepakt! Heel stevig en toch voorzichtig. Dat moet de hand van O. L. Heer zijn! Die heeft naar Jan geluisterd en die redt hem nu.

Jan voelt, dat hij boven water wordt getild en dat hij in het gras wordt gelegd. En nu wordt alles zwart, helemaal zwart, pikdonker . . . Ergens ver in dat donker roept iemand zijn naam . . . en dan weet Jan niets meer . . . niets . . .

Als hij zijn ogen weer open kan doen, kijkt hij verbaasd om zich heen. Hij ligt in bed, thuis. En moeder zit bij hem. Ze knikt hem toe, heel lief. Ze lacht en toch heeft ze tranen in haar ogen. Eerst zegt ze niets. Ze zit maar te slikken. Zou ze ook zo'n raar gevoel in haar keel hebben, net als hij? Ze buigt zich over hem heen.

— Jan, m'n jongen!

— Waarom lig ik in bed, mam? Ik was toch . . . Oh, natúúrlijk! Ik heb gedroomd. Maar het was heel naar, mam. Ik droomde van een musje, dat in het water viel en toen ik het wilde pakken, viel ik er zelf ook in.

— Je hebt niet gedroomd, Jan. Het is echt gebeurd. Maar gelukkig kwam net de bakker voorbij. Die hoorde je roepen en die heeft je uit de sloot gehaald.

Even is het stil.

— O, zegt Jan zacht.

En dan is het weer een hele poos stil in de kamer.

— Waar denk je aan, Jan? vraagt moeder.

Hij drukt zijn hoofd in het kussen. Jan huilt.

— Ik heb echt voorzichtig willen doen, mam. Ik wou echt niet te dicht bij het water komen. Maar . . .

— Dat weet ik wel, jongen. Maar je moest dat musje helpen. Natuurlijk! Dat spreekt toch vanzelf!

Ze geeft hem een zoen.

Jan kijkt moeder blij aan, door zijn tranen heen. Maar zijn gezicht betreft bijna meteen.

— Wat is er, Jan? vraagt moeder weer.

Hij moet even nadenken.

— Ik . . . ik dacht dat O. L. Heer mij had vastgepakt, zegt hij dan. — Ik heb gebeden en toen voelde ik een hand, die mij uit het water trok . . . en . . . en . . .

Moeder knikt.

— En nu is het de bakker geweest, wil je zeggen. Zeker! Maar tòch heeft O. L. Heer het gedaan, Jan. Zie je, toen jij bad, heeft Hij de bakker gestuurd.

Ach natuurlijk! Jan lacht alweer blij.

— Maar . . . oh mam! Het musje! Waar is het musje? Is . . . is . . .

— Nee, zegt moeder. — Het vogeltje is niet dood. Het leeft!

Jij hebt het gered, Jan! Mijn grote kerel! Vader heeft het in een hokje achter de schuur gezet, een open hokje op een paal. Daar kan geen kat bij komen, maar de grote mussen wel. Die komen het diertje steeds voeren. En als het groot genoeg is, kan het wegvliegen.

Nu is Jan helemaal tevreden.

— Ga lekker een poosje slapen, jongen. Vanavond komt de dokter nog even naar je kijken en als alles dan goed is, mag je misschien morgen weer uit bed.

Ze loopt naar de deur. Als ze omkijkt, ziet moeder dat de ogen van Jan iets vragen . . . ze vragen . . . ja, wat vragen ze eigenlijk?

Moeder komt weer terug.

— Wilde je vragen of ik het weet van je plekje en van de waterhoentjes?

Jan knikt.

— Ja, zegt moeder. — Dat weet ik al een hele poos. En ik vind het echt leuk en fijn voor je. Ik heb het aan niemand anders verteld. Als je beter bent, mag ik dan een keertje mee om je vriendjes dag te zeggen?

Jan slaat zijn armen om haar hals. Hij straalt van blijdschap!! Nu heeft hij het geheim met moeder samen. Dat is toch nog fijner dan eerst.

Als hij na een poosje slaapt, is het net of hij telkens even glimlacht, wanneer door het raam een hoog gesjilp klinkt. Dat doen de mussen in de tuin als ze komen aanvliegen om het jonge musje achter de schuur te voeren.